

LBRIS

We know
books

Heinrich Himmler
Mâna dreaptă a lui Hitler

LITERA
București

Heinrich Himmler. *La mano derecha de Hitler*

© pentru ideea originală, EMSE EDAPP, S. L., 2024

© pentru texte, Dinah Robledillo, 2024

© pentru prezenta ediție, EMSE EDAPP, S. L., 2024

Îngrijire editorială: Bonallettera Alcompas, S. L.

Design și ilustrație copertă: Pau Taverna

Design și machetare: LitusGrăfic

Fotografie copertă: Alamy/Cordon Press

© Ilustrații și fotografii din interiorul cărții: p. 33 (CC-BY-SA 3.0/Bundesarchiv);

p. 56 (CC BY-SA 3.0 de/Bundesarchiv); p. 65 (CC BY-SA 3.0 de/Bundesarchiv);

p. 72 (CC-BY-SA 3.0/Bundesarchiv); p. 124 (d.p./No 5 Army Film & Photographic

Unit Post-Work).

Toate drepturile rezervate

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Heinrich Himmler

Mâna dreaptă a lui Hitler

Dinah Robledillo

Copyright © 2025 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Aurelia Ulici

Corector: Rodica Crețu

Copertă: Vlad Panfilov

Tehnoredactare și prepress: Marin Popa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROBLEDILLO, DINAH

Heinrich Himmler: *Mâna dreaptă a lui Hitler* /

Dinah Robledillo. – București: Litera, 2025

ISBN 978-630-355-130-2

94

929

Cuprins

Ascensiunea lui Miles Himmler	7
„Jumătate profesor, jumătate nebun“	31
Începutul războiului	61
Cel mai temut nazist	83
Moartea unui trădător	109
Cronologie	129

Ascensiunea lui Miles Himmler

În dimineța de 9 noiembrie 1923, la ordinul strict ale lui Hitler, trupele comandantului SA, Ernst Röhm, au ocupat Ministerul bavarez al Apărării și s-au confruntat cu forțele guvernamentale. Există o fotografie celebră din acea zi, în care apare un Himmler foarte tânăr și foarte fericit, purtând *Reichskriegsflagge Whachtruppe* (drapelul imperial de război al Reichului), imagine care dovedește rolul secundar pe care l-a jucat Heinrich Himmler în lovitura de stat eșuată, cunoscută sub denumirea de Puciul de la berărie. În instantaneu apare purtând steagul în fața ministerului, în spatele unui gard de sârmă ghimpată. În afară de acea imagine, participarea lui este cunoscută și din relatarea făcută evenimentelor în anii 1960 de fratele său, Gebhard. Acesta reconstitua lovitura de stat dată de Hitler, la care a fost și el prezent alături de Heinri¹, după cum povestește Katlin Himmler, strănepoata lor: „Chiar și momentul capitulării puciștilor este descris de el ca un triumf în sine: «Pentru a ne putea retrage în libertate am fost nevoiți să

¹ Diminutiv afectuos pentru Heinrich.

ne predăm toate armele și munițiile. Trebuie să spun că atitudinea companiei de infanterie căreia i le-am predat merită tot respectul meu: n-au mișcat, chiar dacă, după ce puștile au fost lăsate jos, am aruncat cartușele unul câte unul la picioarelor lor, cu atâta forță, încât răsunau pe caldarâm.»¹

Cu o zi înainte, pe 8 noiembrie 1923, Adolf Hitler, împreună cu un grup de membri de seamă din *Sturmabteilung*, sau SA, batalioanele de asalt ale partidului nazist conduse de Hermann Göring, Alfred Rosenberg și Rudolf Hess, au dat buzna în Bürgerbräukeller, berăria din sudul Münchenului, unde guvernatorul Bavariei, Gustav von Kahr, un naționalist ultraconservator convins, ținea un discurs. După ce a băut o bere, Hitler a trântit paharul pe podea, și-a dat jos trenciul, lăsând la vedere un costum negru cu o Cruce de Fier clasa întâi și alta clasa a doua prinse la rever, și a scos pistolul. Printre focuri de armă și halbe de bere făcute țandări, Hitler a sărit pe un scaun și a declarat declanșarea Revoluției Naționale. Începuse puciul („lovitura de stat”) partidului nazist, aflat în ascensiune, împotriva guvernului Republicii de la Weimar.

Deși în cele două zile cât a durat lovitura de stat Heinrich Himmler a stat în spatele scenei fără să acționeze, a purtat cu mândrie vechiul stindard imperial. Poate că gestul spunea ceva despre caracterul lui – o anticipare a viitorului său rol de „comandant secund de rang înalt” în partidul nazist – sau poate că preferase să trăiască acțiunea din culise, pentru a-i încuraja cu mai mult succes pe ceilalți să iasă în față. Cert este că singurul act cu adevărat militar pe care l-a dus la capăt în acea zi a fost să fluture drapelul. Trebuie avut în vedere faptul că numai cu câțiva ani înainte Himmler nu putuse

¹ Himmler, K., 2012. *Los hermanos Himmler*. Barcelona: Libros del Silencio, pp. 81–82.

participa la Marele Război pentru că era prea tânăr, așa că până și simplul gest de a flutura steagul la finalul unui marș îi umplea pieptul de mândrie. Pentru el, crescut în puf toată viața, lovitura de stat a reprezentat, în mare măsură, pentru prima acțiune reală trăită nemijlocit.

Copilărie și adolescență

Heinrich, născut pe 7 octombrie 1900, a fost fiul lui Gebhard și al Annei Himmler, cuplu catolic care făcea parte din burghezia müncheneză. Primul copil al familiei a fost curajosul, desăvârșitul Gebhard, născut în iulie 1898. Spre marea bucurie și imensa onoare a familiei Himmler, prințul Heinrich, pe atunci în vârstă de 16 ani, a acceptat cererea lui Gebhard Himmler de a fi nașul celui de-al doilea fiu al său, care avea să îi poarte numele. Deși prințul era al nouălea în linia de succesiune a casei de Wittelsbach și, prin urmare, puțin probabil să ajungă pe tron, rolul de naș a întărit legătura familiei cu curtea, și, pentru viitorul ambițioșilor Himmler, acest lucru avea o importanță uriașă.

Soții Himmler credeau în rutina zilnică ordonată, în munca asiduă și în respectarea practicilor religioase. Gebhard era un tată foarte devotat familiei, care împărtășea cu fiii săi pasiunea pentru colecționarea timbrelor, stenografie și istorie clasică. Copiii învățau să citească în latină și greacă. Familia mergea la biserică și se spovedea în fiecare săptămână, era monarhistă, conservatoare din punct de vedere politic și prosperă economic. În timp ce mama se ocupa de gospodărie și de bunăstarea copiilor, tatăl nu numai că se dedica pe deplin carierei sale de învățător de școală elementară, dar încerca și să le transmită fiilor săi, pe cât posibil, avantajele competențelor sale pedagogice.

Gebhard era deosebit de atent la progresul educațional al copiilor săi și îi încuraja să folosească vacanțele pentru a consolida ceea ce învățaseră în timpul anului școlar. Când fiul său cel mare a pierdut mai mult de jumătate din primul an de școală din cauza naturii sale bolnăvicioase, a depus eforturi mari nu doar pentru a recupera ceea ce copilul pierduse, ci și pentru a-l face să ajungă cel mai bun din clasă până la sfârșitul celui de-al doilea an. În afară de interesul pentru formarea lor, ambii părinți acordau o atenție deosebită alegerii celor mai potriviți prieteni pentru progeniturile lor – preferabil, desigur, copii care proveneau din clasa mijlocie superioară din München.

În 1904, Gebhard Himmler, care în acei ani fusese promovat ca profesor de gramatică, și-a preluat postul la Școala de Gramatică Ludwig. Acesta a fost începutul unei perioade dificile pentru sensibilul Heinrich, care, până atunci, fusese obișnuit să fie în centrul atenției în casă, fiind cel mai mic, și asta nu numai pentru că fratele său, care începuse școala în septembrie 1904, a suferit o serie de infecții și, prin urmare, i-a luat lui Heinrich locul în atenția și grija părinților, ci și pentru că Anna Himmler era din nou însărcinată. În decembrie 1905 s-a născut Ernst și Heinrich a văzut cum părinții săi s-au dedicat aproape exclusiv creșterii mezinului.

Heinrich, care s-a dovedit a fi un copil cu o sănătate fragilă, se afla acum în dificila poziție a copilului mijlociu, prins între modelul fratelui mai mare, mai bun, și detronat de fratele mai mic din postura de mezin al familiei. În această situație, în care poate se temea că va fi marginalizat în sânul familiei, bolile au devenit pentru el nu numai perioade de suferință, ci și ocazii de a păstra atenția părinților îndreptată asupra lui.

În acea vară, în timpul unei vacanțe la Lenggries, Gebhard i-a cerut fiului său, Heinrich, să țină un jurnal. A notat cu mână lui prima însemnare, pentru a-i arăta copilului felul în

care considera că trebuia să scrie. A continuat să citească și să corecteze notele lui Heinrich și s-a asigurat că, în anii următori, băiatul va scrie jurnale asemănătoare. Nu e de mirare că aceste jurnale de vacanță semănau mai degrabă cu un caiet de lecții decât cu jurnalul unui copil. Fără nici o urmă de imaginație copilărească, mijlociul familiei Himmler nu făcea altceva decât să înșire activitățile de zi cu zi. De exemplu, în 1911 a notat de câte ori fusese la înot: de 37 de ori. Heinrich a continuat acest tip de relatare laconică a evenimentelor de fiecare zi și după ce tatăl său a încetat să-i mai verifice jurnalele.

În toamna aceluiași an, Heinrich a fost înscris la Școala de Gramatică Wilhelm, unde tatăl său predase până în 1902. Pe atunci era un băiat slab, cu părul destul de scurt, cu bărbia teșită și relativ scund. Avea în continuare o constituție fragilă, era neobișnuit de palid, extrem de stângaci din punct de vedere fizic și se simțea adesea rău. Înfățișarea lui era delicată, iar ochelarii, pe care era obligat să-i poarte tot timpul, îi dominau chipul rotund, copilăros încă.

Soldat fără luptă

Pregătirea paramilitară a lui Heinrich a început de foarte timpuriu. Știa că nu se potrivea cu imaginea ideală a soldatului, dar încerca din răputeri să se ridice la înălțimea așteptărilor. Încă din copilărie își dorise cu ardoare să devină ofițer, așa că în 1915 și-a început pregătirea militară în *Jungdeutscher Orden* (Ordinul Tânărului German), marea organizație paramilitară pentru tineri a Republicii de la Weimar, ale cărei nume și însemne erau inspirate de *Deutscher Orden* (Ordinul Teutonic), un grup cvasicavaleresc, implicat în politica naționalistă germană.

Tânărul Heinrich era fascinat de război și de armată. Când fratele lui a împlinit 17 ani și s-a înrolat în *Landwehr* (unitatea de recruți), Heinrich era aproape mort de nerăbdare. În jurnalul său din acea perioadă nota: „O, cât de mult îmi doresc să ajung la vârsta asta, ca să pot merge și eu pe front”.¹ Așadar, imediat ce a împlinit 17 ani, tatăl său, la cererea lui Himmler, dar cu oarecare reticență, a scris autorităților militare locale, susținând că fiul său, Heinrich, își dorea foarte mult să devină ofițer de infanterie profesionist.

Pe 23 decembrie 1917 a primit vestea surprinzătoare că Regimentul 11 Infanterie îl acceptase să candideze pentru gradul de ofițer. Până la urmă, contactele tatălui lui Himmler la curtea regală fuseseră eficiente. Heinrich a renunțat la școală și pe 2 ianuarie a început pregătirea în batalionul de rezervă al Regimentului 11, într-o cazarmă aflată în apropiere de Regensburg.

Proaspătul războinic a pornit să-și dovedească bărbăția de adult abia descoperită începând să fumeze. În ciuda acestei atitudini masculine, scrisorile aproape zilnice pe care le scria părinților vorbeau atât despre dificultățile pe care le întâmpina în adaptarea la viața cazonă, cât și despre cât îi era de dor de casă. Heinrich se plângea de condițiile precare de cazare și de mâncarea mizerabilă, oscilând între lamentări și mândria de a fi în sfârșit soldat, așa cum povestește strănepoata sa, istoricul Katrin Himmler.²

În ianuarie a semnat o scrisoare adresată părinților cu numele de „Miles Heinrich” („Soldatul Heinrich”)³, în care descria în amănunt manevrele militare pe care le învăța. Cerea în

mod constant să i se trimită mâncare de acasă, pentru că nu-i plăcea mâncarea de la cazarmă. Mama răspundea plângerilor lui că mâncarea de la popotă era răsfartă și rece, și trimițându-i pachete pline cu ștrudel cu mere.

În 1918, kaiserul și-a abandonat poporul și a fugit în Olanda, și totul s-a transformat în cenușă. Părea că Regatul Unit, Statele Unite și Franța aveau să învingă Germania. Aceste evenimente au luat prin surprindere cea mai mare parte a populației germane, care fusese expusă patru ani la propaganda de război părtinitoare a guvernului imperial. Viteza inexplicabilă a prăbușirii care a avut loc pe 11 noiembrie 1918, ziua în care Germania a semnat armistițiul care puneau capăt Primului Război Mondial, fără o retragere prealabilă a armatei germane de pe fronturi sau fără ocuparea teritoriului german de către trupele aliate, a contribuit la nașterea *dolchstosslegende* („legenda înjunghierii pe la spate”): ideea că armata, neînvingă pe câmpul de luptă, fusese trădată din interior de evrei și de bolșevici.

Germanii se simțeau trădați. Cum se putea întâmpla așa ceva? Himmler, la rândul său, era convins că nu fuseseră învinși din vina bravilor soldați germani, ci că pierduseră războiul din cauza șiretlicurilor lașe ale politicienilor de stânga. Din acel moment, el, ca multe alte milioane de germani, a început să simtă că fusese „înjunghiat pe la spate”.

Coincidența dintre abdicarea kaiserului, survenită în urma revoltelor și a protestelor populare, și proclamarea republicii de către noul guvern social-democrat, care îl numise pe Friedrich Ebert în funcția de cancelar, întărea convingerea lui Himmler că socialiștii erau cei care profitau de pe urma înfrângerii. Din cenușa Marelui Război, în mintea tânărului Himmler începea deja să încolțească ideea că era nevoie de un salvator din afara nou-născutei Republici de la Weimar.

¹ Manvell, R. și Fraenkel H., 1967. *Heinrich Himmler*. Barcelona: Ediciones Grijalbo, p. 16.

² Himmler, K., 2012, pp. 81–82.

³ *Ibidem*, p. 81.

Pe de altă parte, odată cu eșecul național, lumea familiei Himmler se prăbușea: nu numai că speranțele lor privind viitorul rol al Germaniei ca putere mondială erau spulberate, dar sfârșitul monarhiei rupea și rețeaua de relații influente pe care o țesuseră cu atâta abilitate în jurul Casei Wittelsbach. Adepți loiali ai monarhiei, aceștia căutaseră întotdeauna să fie cât mai aproape de nobile, cât de aproape poate fi un burghez cu ambiții de ascensiune socială. Prin urmare, era de presupus că familia Himmler nu avea să accepte cu ușurință schimbările politice care începuseră în 1918 și că, încă de atunci, se născuseră probabil în ei primele temeri legate de iminentul declin social.

Odată cu înfrângerea colectivă suferită ca german, Heinrich a trăit și o înfrângere personală, aceea de a vedea cum fratele său Gebhard, avansat la gradul de locotenent și decorat cu Crucea de Fier, s-a întors de pe front la începutul lui decembrie. Deși îi era profund atașat, îl privea pe fratele mai mare cu un amestec de admirație și invidie. Atitudinea nu era provocată doar de diferența de vârstă, ci și de superioritatea de care Gebhard dădea dovadă în multe aspecte ale vieții. Încă din copilărie, Heinrich se străduise, stângaci și încet, să învețe ceea ce fratele mai mare reușea să facă cu ușurință.

În ce-l privea, Heinrich a fost nevoit să recunoască faptul că nu mai avea nici o șansă să-și poată continua cariera militară. În decembrie 1918 a aflat că toți sublocotenenții din promoția lui aveau să fie lăsați la vatră. A fost demobilizat și trimis acasă pe 18 decembrie. A resimțit ca pe un eșec profund faptul că nu avusese parte de acțiune pe front și nici că nu devenise ofițer. De-a lungul vieții avea să rămână convins că i se refuzase adevărata vocație: aceea de a fi ofițer.

Pentru acest soldat frustrat, lipsa unei experiențe reale de luptă nu a fost doar o mare dezamăgire, ci a devenit o pată

pe care o va purta tot restul vieții sale. Dorința lui de fapte eroice și viziunea romantică despre viața militară aveau să continue să crească în el. Așa cum arăta Peter Padfield în biografia lui Himmler: „În rest, Heinrich a fost un idealist romantic, educat într-o viziune romantică a virtuții și a istoriei germane, la fel ca toți tinerii britanici, americani sau francezi de vârsta lui, cărora li se predase o versiune absurdă a trecutului țării lor”.¹

Deocamdată însă, nu numai că trebuia să-și îngroape visurile militare, dar nici măcar nu terminase liceul înainte de a se înrola. Heinrich a fost obligat să se întoarcă la școală, ceea ce trebuie să fi fost cu atât mai greu cu cât chiar tatăl său era cel care preda la clasa specială destinată băieților care se întorseseră de pe front. În schimb, Gebhard, care se întorsese împodobit cu distincții și, pe deasupra, în mod miraculos nevătămat, putea să-și înceapă liniștit studiile universitare.

În vara lui 1919, Aliații s-au reunit la Paris și pe 28 iunie au semnat cu Germania un document de foarte mare importanță: Tratatul de la Versailles. Întreaga Europă era în sărbătoare, dar pentru Germania acordul a fost devastator, pentru că i se cerea să plătească despăgubiri pentru atrocitățile comise în timpul Primului Război Mondial și, drept urmare, a fost nevoită să achite 250 de milioane de monede aur (echivalentul de astăzi al aproximativ 740 de miliarde de euro). În plus, Aliații au confiscat o cincime din industria Germaniei și i-au depozat pe germani de toate coloniile de peste mări. În Europa, aceștia au fost obligați să cedeze țărilor vecine 13% din teritoriu. Aproape șapte milioane de germani și-au pierdut cetățenia și au fost obligați să se integreze în Polonia și Cehoslovacia.

¹ Padfield, P., 2003. *Himmler: El líder de las SS y la Gestapo*. Madrid: La Esfera de los Libros, p. 48.

Heinrich Himmler era încă profund dezamăgit de faptul că nu putuse să participe la război din cauza vârstei, dar n-a avut de ales și a trebuit să dea bacalaureatul, schimbându-și astfel viața cu 180 de grade într-o direcție total diferită: a plecat să studieze agricultura la Universitatea Tehnică din München. Această decizie a fost o surpriză pentru toată lumea, căci familia nu avea nici o legătură cu domeniul agricol sau cu proprietarii de terenuri.

Societatea Thule

În acei ani, în rândurile elitei de extremă dreapta din München își făcea veacul un poet și dramaturg pe nume Dietrich Eckart. Deși în zilele noastre nu este o figură frecvent asociată cu națiștii, în realitate el a fost persoana care a aprins flacăra acestei mișcări politice. Era cultivat și un poet apreciat, capabil să-și comunice ideile extremiste și antisemite cu destulă convingere prin intermediul ziarului său *Auf gut Deutsch* (*Germanul bun*). În plus, Eckart avea legături cu un grup ocult, tot de extremă dreapta, cunoscut sub numele de Societatea Thule.

Respectiva societate reprezenta un grup pseudomistic care credea în existența Atlantidei, un continent pierdut, locuit de o rasă numită ariană, de o frumusețe și o forță supraomenești. Teoria se baza pe ideea că poporul arian sau teuton fusese marele motor civilizator al istoriei și că el se afla la originea popoarele germanice. Pentru acest grup, germanii, adevărații moștenitori ai arienilor, reprezentau rasa aleasă, rasa superioară.

Trebuie subliniat faptul că, în timp ce-și croia un viitor prozaic și lipsit de strălucire, Heinrich era dominat de aceleași mituri și aceiași monștri ca Eckart și membrii Societății Thule. Himmler era fascinat de mister, ocultism și legende.

Ideile lui despre agricultură erau foarte diferite de ale celorlalți colegi de facultate; de exemplu, una dintre obsesiile lui era conceptul de *Blut und Boden* („sânge și pământ”), care se baza pe credința că societatea germană trebuia să se întoarcă la rădăcinile sale și să-și redescopere *Volkish* („poporul”); economia trebuia să renunțe la industrializarea promovată de bolșevici și de evrei și să revină la viața de la țară. De asemenea, trebuia eradicat amestecul de rase pentru a se ajunge la o rasă pură din punct de vedere biologic și, în cele din urmă, ariană. Dacă aceste precepte ar fi fost respectate, Germania ar fi dobândit o mare putere și ar fi putut crea un imperiu.

Pentru un tânăr ca el, aceste idei rasiale, aproape mitologice, erau foarte atrăgătoare și nu va înceta niciodată să creadă orbește în ele. Deși *a priori* convingerile lui păreau ciudate pentru psihicul german devastat, ideea unui trecut glorios oferea un refugiu față de realitatea umilitoare. Era esențial să li se ofere tinerilor germani o speranță, un sentiment al identității lor istorice. Trebuie amintit că Germania, ca țară, avea doar 48 de ani de existență și că, în acel moment, odată cu înfrângerea în Marele Război, trecea prin cea mai gravă criză a vârstei de mijloc cunoscută vreodată. Membrii Societății Thule și, prin extensie, Himmler, trăiau cu convingerea că ceea ce ar fi putut reuni din nou poporul era voința de a descoperi rădăcinile națiunii și de a ajunge să înțeleagă ce înseamnă cu adevărat să fii german.

A îmbrățișat idealurile Societății Thule ca fiind ale sale, chiar și pe cele care reprezentau o latură întunecată: credința că arienii fuseseră slăbiți de amestecul cu rase considerate inferioare și corupte din punct de vedere moral. Mai mult, credea că aceste rase inferioare dețineau puterea și că haosul din Germania era o consecință acestui fapt. Căuta un țap ispășitor, o conspirație mondială. Eckart credea cu tărie